YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

3 päivänä maaliskuuta 2005 *

Asiassa C-472/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 7.11.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.11.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Staatssecretaris van Financiën

vastaan

Arthur Andersen & Co. Accountants c.s.,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts (esittelevä tuomari), N. Colneric, K. Schiemann ja E. Juhász,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.11.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Arthur Andersen & Co. Accountants c.s., edustajinaan advocaat R. Vos ja advocaat P. J. B. G. Schrijver,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja N. A. J. Bel,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja M. A. Weimar sekä L. Ström-van Lier,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.1.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräyty-

misperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka on tullut vireille Staatssecretaris van Financiënin (Alankomaiden valtiovarainministeriö) päätettyä olla vapauttamatta arvonlisäverosta Arthur Andersen & Co. Accountants c.s. -nimisen yhtiön (jäljempänä vastaaja) henkivakuutusalalla suorittamia back office -toimintoja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Kuudennen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan verovelvollisella tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti harjoittaa missä tahansa jotakin saman artiklan 2 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta.

4 Saman artiklan 4 kohdassa säädetään, että 1 kohdassa käytetty sanonta "itsenäisesti" sulkee verotuksen ulkopuolelle työntekijät ja muut henkilöt, jos heidän suhteensa työnantajaan perustuu työsopimukseen tai muuhun oikeussuhteeseen, joka työehtojen, vastikkeen ja työnantajavastuun osalta luo työnantajan ja työntekijän välisen suhteen.

5 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

a) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset

— —."

6 Toimenpiteistä sijoittautumisvapauden sekä palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi vakuutusasiamiesten ja vakuutuksenvälittäjien (ryhmästä 630 ISIC) toiminnassa, sekä erityisesti kyseistä toimintaa koskevista siirtymätoimenpiteistä 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/92/ETY (EYVL 1977, L 26, s. 14), joka oli voimassa tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, 2 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"1. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavaan toimintaan, joka kuuluu sijoittautumisvapauden rajoitusten poistamiseksi annetun yleisen toimintaohjelman liitteessä III mainittuun ryhmään ISIC ex 630:

a) sellaisten henkilöiden ammatilliseen toimintaan, jotka, toimien täysin vapaasti yrityksen valinnassa, saattavat riskien vakuuttamis- tai jälleenvakuuttamistar-

koituksessa yhteen vakuutusta tai jälleenvakuutusta etsiviä henkilöitä sekä vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksiä, valmistelevat vakuutus- tai jälleenvakuutussopimusten tekoa ja avustavat tarvittaessa mainittujen sopimusten hoidossa ja täytäntöönpanossa, erityisesti korvaustapauksissa;

b) sellaisten henkilöiden ammatilliseen toimintaan, joille on yhden tai useamman sopimuksen nojalla annettu toimintaohjeet tai jotka on valtuutettu toimimaan yhden tai useamman vakuutusyrityksen nimissä tai puolesta, tai ainoastaan puolesta, heidän esitellessään vakuutussopimuksia, laatiessaan sopimusehdotuksia, valmistellessaan vakuutussopimusten tekoa tai tehdessään vakuutussopimuksia, tai avustaessaan niiden hoidossa ja täytäntöönpanossa, erityisesti korvaustapauksissa;

— —

2. Tässä direktiivissä tarkoitetaan erityisesti sitä toimintaa, josta jäsenvaltioissa käytetään seuraavia vakiintuneita nimityksiä:

— —

b) toiminta, jota tarkoitetaan 1 kohdan b alakohdassa:

— —

— Alankomaissa:

— Gevolmachtigd agent

— Verzekeringsagent

— —."

Kansallinen lainsäädäntö

7 Wet op de omzetbelasting 1968 -nimisen lain (vuoden 1968 liikevaihtoverolaki) 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Seuraavat liiketoimet ovat verosta vapautettuja yleisellä hallintotoimenpiteellä vahvistetuin edellytyksin:

— —

k) vakuutukset ja vakuutusasiamiesten suorittamat palvelut."

Tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

8 Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan Andersen Consulting Management Consultants -niminen, Alankomaiden oikeuden mukaan perustettu siviiliyhtiö (jäljempänä ACMC) kuului vastaajaan, jonka kotipaikka on Rotterdamissa (Alankomaat).

9 Royal Nederland Verzekeringsgroep NV, Universal Leven NV (jäljempänä UL), joka on henkivakuutusmarkkinoilla vakuutusasiamiesten avulla toimiva yhtiö, ja ACMC

tekivät 26.5.1997 yhteistyösopimuksen, jossa määrättiin, että ACMC suorittaa UL:n puolesta eri toimintoja, jotka luokiteltiin kyseisessä sopimuksessa back office -toiminnoiksi. ACMC antoi kyseisten toimintojen suorittamisen Accenture Insurance Services -nimisen, UL:n kanssa samaan rakennukseen sijoittautuneen osastonsa (jäljempänä AIS) tehtäväksi.

10 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä luonnehditaan kyseessä olevien back office -toimintojen sisältöä seuraavasti: vakuutushakemusten hyväksyminen, sopimusten ja maksuperusteiden muutosten käsittely, vakuutuskirjojen luovuttaminen, vakuutussopimusten hoito ja lopettaminen, vahinkotapausten hoito, vakuutusasiamiesten palkkioiden vahvistaminen ja niiden maksaminen, informaatioteknologian organisoiminen ja hoito, tietojen välittäminen UL:lle ja vakuutusasiamiehille, raporttien laatiminen vakuutuksenottajille ja kolmansille, kuten Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienstille (verotutkinta- ja verotarkastusviranomainen). Kun vakuutusta hakevan henkilön antamien tietojen johdosta on tarpeen suorittaa lääkärintarkastus, päätöksenteko vakuutusriskin hyväksymisestä kuuluu UL:lle, kun taas päinvastaisessa tapauksessa ACMC tekee kyseisen päätöksen, joka sitoo UL:ää. AIS vastaa lähes kaikista kontakteista vakuutusasiamiesten kanssa.

11 UL:n henkilöstö vastaa määrältään 2,9 kokoaikaista työntekijää, kun taas AIS käyttää back office -toiminnoissa 17 kokoaikaista työntekijää vastaavaa määrää työntekijöitä. AIS:n henkilöstöllä on henkivakuutusalan koulutus.

12 Yhteistyösopimuksessa määrätään kahden komitean, Review Committeen ja Operating Committeen, perustamisesta; näihin komiteoihin kuuluu UL:n ja ACMC:n edustajia, ja niiden tehtävänä on arvioida UL:n ja AIS:n välistä yhteistyötä, valvoa yhteistyötä koskevien ehtojen noudattamista, tehdä back office -toimintoja koskevia suunnitelmia, keskustella vakuutusalan kehityksestä ja sen vaikutuksista kyseisiin toimintoihin sekä sovitella mahdollisia mainittuun yhteistyösopimukseen

liittyviä riitoja. Siinä määrätään Service managerin ja Operational managerin nimittämisestä; heidän tehtävänään on varmistaa päivittäinen yhteistoiminta UL:n ja AIS:n välillä back office -toimintojen tehokkuuden takaamiseksi. Siihen sisältyy yksinoikeuslauseke, jossa ACMC:tä kielletään suorittamasta UL:lle suoritettuihin back office -toimintoihin verrattavia toimintoja kolmansille. Siinä määrätään kyseisistä back office -toiminnoista maksettavasta korvauksesta, joka lasketaan vakuutussalkun suuruuden ja saatujen vakuutusmaksujen mukaan, sekä suoritettavasta vähimmäiskorvauksesta.

13 Vastaaja ilmoitti vuoden 1998 syyskuuta koskevassa liikevaihtoveroilmoituksessaan, että se oli maksanut liikevaihtoveroa 10 000 Alankomaiden guldenia (NLG). Kyseinen rahamäärä vastasi yhtäältä kyseisenä ajanjaksona UL:ltä back office -toiminnoista laskutetusta korvauksesta lasketun liikevaihtoveron ja toisaalta kyseisten toimintojen osalta vähennetyn liikevaihtoveron välistä erotusta.

14 Koska vastaaja arvioi, että UL:lle suoritetuista back office -toiminnoista ei ole maksettava liikevaihtoveroa, se vaati toimivaltaista verotarkastajaa palauttamaan 10 000 NLG:n suuruisen rahamäärän, mihin verotarkastaja ei suostunut. Vastaaja nosti kanteen tästä kielteisestä päätöksestä Gerechtshof te 's-Gravenhagessa (Alankomaat), joka ratkaisi asian sen hyväksi 23.10.2001 antamallaan tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin arvioi, että yhteistyöllään UL ja ACMC olivat sopineet osapuolilla olevan asiantuntemuksen yhdistämisestä palvelemaan samaa tavoitetta eli vakuutusyrityksen liiketoiminnan harjoittamista yhdessä. Tämän saman tuomioistuimen mukaan ACMC:n UL:lle suorittamien toimintojen ei tällä tavoin voida katsoa olevan liikevaihtoverollisia taloudellisia palveluja.

15 Alankomaiden valtiovarainministeriö teki Gerechtshof te 's-Gravenhagen tuomiosta kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandeniin. Vastaaja teki vastavalituksen.

16 Hoge Raad der Nederlanden katsoo, että kyseessä olevat toiminnot eivät voi olla arvonlisäverosta vapautettuja vakuutustoimintana. Se huomauttaa tältä osin yhtäältä, että oikeudenkäyntiasiakirjoista ja Gerechtshof te 's-Gravenhagen esittämistä toteamuksista ilmenee, että UL kantaa yksin vakuutustoimintojen harjoittamiseen liittyvät riskit, ja toisaalta, että vakuutussopimukset tehdään UL:n eikä ACMC:n nimissä.

17 Kyseinen tuomioistuin pohtii sitä vastoin kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutus- ja jälleenvakuutustoimintoihin liittyvien vakuutusasiamiehen palvelujen suoritusten käsitettä. Se toteaa, että esillä olevassa asiassa tietyt kyseisen käsitteen ominaispiirteet, kuten se, että verovelvollisen ja vakuutettujen välillä on välttämättä suora yhteys, näyttävät puuttuvan. Kyseessä olevat toiminnot ovat kuitenkin, kuten kyseinen tuomioistuin huomauttaa lisäksi, vakuutustoimintoihin liittyviä toimintoja, joissa ACMC toimii merkittävässä määrin välittäjänä. Sen mukaan ACMC toimii tässä ominaisuudessa aluksi vakuutusasiamiesten ja UL:n välillä, kun se käsittelee vakuutusasiamiesten toimittamia vakuutushakemuksia ja saattaa käsittelyn päätökseen yleensä UL:n nimissä, ja sitten UL:n ja vakuutuksenottajien välillä, kun se esiintyy suhteessa mainittuihin vakuutuksenottajiin UL:n nimissä vakuutussopimusten voimassaoloaikana ja niitä päätettäessä.

18 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Kuuluvatko verovelvollisen, joka on tehnyt (henki)vakuutusyhtiön kanssa nyt esillä olevan ACMC:n ja UL:n välisen sopimuksen kaltaisen sopimuksen, jossa määrätään

muun muassa, että verovelvollinen tiettyä korvausta vastaan ja vakuutusten alalla asiantuntevan, tutkinnon suorittaneen henkilöstön avulla suorittaa suurimman osan vakuuttamiseen liittyvistä tosiasiallisista toiminnoista — mukaan lukien yleensä vakuutusyritystä sitovien päätösten tekeminen siitä, että tehdään vakuutussopimus, ja yhteydenpito välittäjiin ja tarvittaessa vakuutettuihin —, vaikka vakuutussopimukset tehdään vakuutusyrityksen nimissä ja vakuutusyritys kantaa vakuutusriskin, tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi suorittamat toiminnot kuudennen direktiiviin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitetun käsitteen '[vakuutus ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien] näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset' piiriin?"

19 Kansallinen tuomioistuin tiedusteli osapuolilta 5.1.2004 päivätyllä kirjeellään, katsoivatko ne, että yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-8/01, Taksatorringen, 20.11.2003 antaman tuomion (Kok. 2003, s. I-13711) nojalla ennakkoratkaisukysymys voitaisiin peruuttaa. Saatuaan osapuolten näkemykset tietoonsa se ilmoitti 11.2.2004 päivätyllä kirjeellä, että se pitää ennakkoratkaisupyyntönsä voimassa.

Ennakkoratkaisukysymys

20 Aluksi on hylättävä väite, joka sisältyy vastaajan kirjallisiin huomautuksiin ja jonka mukaan ACMC:tä yhdistää UL:ään sellainen alisteisuussuhde, jonka johdosta kuudennen direktiivin 4 artiklan 4 kohdan nojalla arvonlisäveroa ei sovelleta kyseessä oleviin toimintoihin.

21 Se, että kyseisessä säännöksessä on käytetty työntekijän ja työnantajan käsitteitä, osoittaa nimittäin, että siinä säädetty verotuksen ulkopuolelle sulkeminen edellyttää työsuhdetta, jota ei selvästikään ole ACMC:n ja UL:n välillä.

22 Toisaalta kuten ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, ACMC:llä ei ole mitään sopimussuhdetta vakuutuksenottajiin, koska vakuutussopimukset tehdään UL:n nimissä, eikä vastaaja kiistä tätä. Kansallinen tuomioistuin katsoo näin ollen perustellusti, että ACMC:n toiminnot eivät ole kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa (ks. vastaavasti asia C-240/99, Skandia, tuomio 8.3.2001, Kok. 2001, s. I-1951, 41 ja 43 kohta).

23 Tämän vuoksi esillä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään tulkitsemaan yksinomaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua käsitettä "vakuutustoimintaan liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset" ja täsmentämään, tarkoitetaanko kyseisellä käsitteellä, jota ei määritellä mainitussa direktiivissä, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia toimintoja.

24 On muistutettava, että kuudennen direktiivin 13 artiklassa tarkoitettujen vapautusten määrittelyyn käytettyä sanamuotoa on tulkittava suppeasti, koska nämä vapautukset ovat poikkeus siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan arvonlisäveroa peritään jokaisesta verovelvollisen vastikkeellisesta palvelusta (em. asiat Skandia, tuomion 32 kohta ja Taksatorringen, tuomion 36 kohta).

25 Niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mainitut vapautukset ovat yhteisön oikeuteen perustuvia itsenäisiä käsitteitä, joiden tarkoituksena on välttää eroavaisuudet arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa eri jäsenvaltioissa ja joita on tulkittava yhteisen arvonlisäverojärjestelmän näkökulmasta (em. asia Skandia, tuomion 23 kohta).

26 Tässä asiassa vastaaja korostaa sitä seikkaa, että AIS:n henkilöstöllä, jonka tehtäväksi ACMC antoi kyseessä olevat toiminnot, on asiantuntemusta henkivakuutusalalla ja että mainitut toiminnot liittyvät vakuutustoimintaan.

27 Nämä kaksi seikkaa eivät kuitenkaan riitä tekemään ACMC:stä vakuutusasiamiestä, kuten vastaaja itsekin myönsi istunnossa. On nimittäin tutkittava myös, vastaavatko kyseessä olevat toiminnot vakuutusasiamiehen toimintoja.

28 Vastaaja väittää, että näin on. Se huomauttaa lisäksi, että ACMC on yhteydessä sekä vakuutuksenantajaan eli UL:ään että vakuutuksenottajiin ja vakuutuksen edunsaajiin.

29 Tältä osin on todettava, että ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä olevien tietojen mukaan ACMC:tä sitoo sen suorittaessa toimintojaan yksinoikeuslauseke UL:n hyväksi (ks. tämän tuomion 12 kohta). Se ei siten voi valita vapaasti vakuutuksenantajaa, mikä on luonteenomaista direktiivin 77/92 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa kuvatulle ammatilliselle toiminnalle ja vastaa vakuutuksenvälittäjän ammatillista toimintaa.

30 Vastaaja korostaa, että ACMC:n toiminnot ovat täysin samanlaisia direktiivin 77/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun gevolmachtigd agentin (valtuutettu asiamies) toimintojen kanssa, joita on kuvattu saman artiklan 1 kohdan b alakohdassa. Istunnossa vastaaja painotti sitä seikkaa, että ACMC:llä on sekä sopimusta allekirjoitettaessa että sitä täytäntöönpantaessa valta tehdä vakuutuksenantajan puolesta sitoumuksia suhteessa vakuutuksenottajiin ja vakuutuksen edunsaajiin.

31 Tältä osin on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on tosin todennut kuudennen direktiivin yhteydessä, että direktiivin 77/92 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa kuvattu ammatillinen toiminta "sisältää valtuudet sitoa vakuutuksenantaja vakuutettuun nähden, jolle vahinko on aiheutunut" (em. asia Taksatorringen, tuomion 45 kohta).

32 Kuten julkisasiamies korostaa ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa, kyseisestä oikeuskäytännöstä ei kuitenkaan voida päätellä, että valtuus tehdä sitoumuksia vakuutuksenantajan puolesta olisi ratkaiseva kriteeri siinä, että henkilön vahvistetaan olevan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettu vakuutusasiamies. Tämän vahvistaminen nimittäin edellyttää kyseessä olevien toimintojen sisällön tutkimista.

33 Tältä osin, ja riippumatta siitä, onko ACMC kyseisiä toimintojaan suorittaessaan yhteydessä samalla kertaa vakuutuksenantajaan ja vakuutuksenottajaan, mikä on oikeuskäytännön mukainen edellytys sille, että henkilön vahvistetaan olevan vakuutusasiamies (em. asia Taksatorringen, tuomion 44 kohta), ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä olevista tiedoista, sellaisina kuin ne ovat täydennettyinä vastaajan kirjallisissa huomautuksissaan esittämien täsmennysten jälkeen, ilmenee, että ACMC:n toimintoihin kuuluu vakuutushakemusten käsittely, vakuutettavien riskien arviointi, lääkärintarkastuksen tarpeellisuuden arviointi, vakuutusriskin hyväksymisestä päättäminen, kun lääkärintarkastusta ei ole tarpeen suorittaa, vakuutuskirjojen luovuttamisen, vakuutussopimusten hoidon ja lopettamisen sekä maksuperusteiden ja sopimusten muutosten suorittaminen, vakuutusmaksujen periminen, vahinkotapausten hoito, vakuutusasiamiesten palkkioiden vahvistaminen ja niiden maksaminen ja huolehtiminen yhteydenpidosta vakuutusasiamiehiin, jälleenvakuuttamiseen liittyvien seikkojen käsittely ja tietojen antaminen vakuutuksenottajille ja vakuutusasiamiehille sekä muille kyseisistä tiedoista kiinnostuneille tahoille, kuten veroviranomaisille.

34 Näiden tietojen valossa on todettava, että ACMC:n UL:lle suorittamat palvelut, jotka eivät ole kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa, eivät ole myöskään vakuutusasiamiehelle ominaisia palvelujen suorituksia, vaikka niillä myötävaikutetaan vakuutusyrityksen olennaisiin toimintoihin.

35 Mainituissa palveluissa on nimittäin ilmiselvästi vakuutusasiamiehen tehtäviin kuulumattomia erityispiirteitä, kuten vakuutusasiamiesten palkkioiden vahvistaminen ja niiden maksaminen, huolehtiminen yhteydenpidosta vakuutusasiamiehiin, jälleenvakuuttamiseen liittyvien seikkojen hoito sekä tietojen antaminen vakuutusasiamiehille ja veroviranomaisille.

36 Lisäksi kuten Euroopan yhteisöjen komissio korosti kirjallisissa huomautuksissaan ja kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa, esillä olevassa asiassa puuttuu ilmiselvästi vakuutusasiamiehen tehtäville keskeisiä osatekijöitä, kuten asiakkaiden etsiminen ja heidän saattamisensa yhteen vakuutuksenantajan kanssa. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä nimittäin ilmenee — ja vastaaja ei ole tätä kiistänyt —, että ACMC puuttuu asiaan vasta, kun se käsittelee vakuutushakemuksia, joita vakuutusasiamiehet, joiden avulla UL hankkii Alankomaiden henkivakuutusmarkkinoilta asiakkaita, sille toimittavat.

37 Kuten komissio väitti kirjallisissa huomautuksissaan ja istunnossa, ACMC:n ja UL:n välisen yhteistyösopimuksen on katsottava olevan alihankintaa koskeva sopimus, jonka nojalla ACMC antaa UL:n käyttöön tältä puuttuvat henkilöstö- ja hallintoresurssit ja suorittaa UL:lle joukon palveluja avustaakseen UL:ää tämän vakuutuk-

senantajan toimintaan liittyvissä tehtävissä. Tältä osin on merkittävää, kun tarkastellaan kansallisen tuomioistuimen esittämiä täsmennyksiä, että UL:n henkilöstö vastaa määrältään ainoastaan 2,9 kokoaikaista työntekijää, kun taas AIS käyttää back office -toiminnoissa 17:ää kokoaikaista työntekijää vastaavaa määrää työntekijöitä, ja että AIS:n ja UL:n henkilöstö työskentelee samassa rakennuksessa.

38 ACMC:n UL:lle suorittamien palvelujen on näin ollen katsottava olevan yhteistyömuoto, jossa ACMC avustaa UL:ää palkkiota vastaan normaalisti UL:lle kuuluvien toimintojen suorittamisessa olematta vakuutettujen kanssa sopimussuhteessa. Tällaisissa toiminnoissa on kyse osasta UL:n toimintoja, eikä vakuutusasiamiehen suorittamista palveluista (ks. vastaavasti asia C-235/00, CSC Financial Services, tuomio 13.12.2001, Kok. 2001, s. I-10237, 40 kohta).

39 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että back office -toiminnot, joissa on kyse palvelujen suorittamisesta vakuutusyritykselle palkkiota vastaan, eivät ole kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vakuutustoimintaan liittyviä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen palvelujen suorituksia.

Oikeudenkäyntikulut

40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että back office -toiminnot, joissa on kyse palvelujen suorittamisesta vakuutusyritykselle palkkiota vastaan, eivät ole kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vakuutustoimintaan liittyviä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen palvelujen suorituksia.

Allekirjoitukset